

Soms zijn er in een mensenleven gebeurtenissen, die ons zo persoonlijk raken, dat ze ons leven – soms totaal - kunnen veranderen. Daarnet hoorden we zo'n verhaal met veel symboliek. Een onverwachte ontmoeting met gevolgen.

Zacheus is een man met een eigen plaats binnen de bewoners van Jericho. Eigenlijk gunnen ze hem geen plaats, hij wordt door iedereen met moeite geduld. En daar waren redenen voor.

Zacheus was hoofdambtenaar van de belastingdienst en durfde van zijn positie misbruik te maken, om zichzelf te verrijken. Bovendien was hij in dienst van de Romeinse keizer, de bezetter. Tollenaars inden de schatting, die de Romeinen het volk hadden opgelegd. Met die schatting bekostigden de Romeinen het leger dat het land bezette. Door de schatting te betalen betaalde je dus eigenlijk je eigen bezetting, waardoor Zacheus zichzelf buiten de Joodse gemeenschap had geplaatst.

Toch wil ook hij Jezus zien. Uit nieuwsgierigheid? Om te kunnen meepraten "Ik heb Hem ook gezien"? Uit interesse voor wat die Jezus te zeggen heeft? Hij heeft er in elk geval een inspanning voor over, want hij klimt in een wilde vijgenboom langs de weg. Zo kan hij turend tussen de takken - als door de tralies van een gevangenis - zien, zonder zelf gezien te worden. Zien van op afstand, vrijblijvend... Het is een bekend en sprekend beeld.

Hoe zag hij zichzelf? Zoals zoveel mensen – ook vandaag – zat hij waarschijnlijk gevangen in het sociale systeem. Hij deed wat nodig was om zich te handhaven en handelde hij zoals verwacht werd van iemand in zijn positie. Maar er was meer. Hij was ook in staat om vanuit een buitenperspectief naar zijn gevangenschap te kijken en het als zodanig te herkennen. Hij was zich bewust van een werkelijkheid die 'vrijheid' genoemd kan worden, en hij durfde zijn eigen verlangen daarnaar te erkennen. Hij wilde Jezus te zien krijgen. Hij wilde die onvergelykelijke mens zien, waarvan men zei dat hij mensen met een enkele aanraking of blik kon bevrijden. Hij had dus

weet van de scheppende liefde van God, die in hem tot leven wilde komen.

Zo is Zacheüs dus een beeld van onze eigen dubbelzinnige werkelijkheid. We zitten gevangen in onze sociale systemen en beeldvorming, en tegelijk hebben we weet van een bevrijdende liefde, die dat alles geheel en al te boven gaat.

Zoals Zacheüs, moeten ook wij op een bepaald moment de menigte van onze beelden en dubbelzinnigheden vooruitsnellen en in een boom klimmen, de hoogte in, boven het dagelijks leven uit, om daarna weer met beide benen op de grond te kunnen landen. Iets in ons weet die vrijheid feilloos te vinden, als we er maar op zouden durven vertrouwen en ernaar zoeken.

In het evangelieverhaal gebeurt dan het onverwachte! Jezus ziet Zacheus. Wellicht waren er nog die Zacheus zagen zitten. Misschien waren er zelfs die hoopten dat Jezus nu Zacheus eens openlijk zou beschuldigen van al het kwaad dat hij had aangericht. Niets daarvan. Integendeel! Jezus' blik en de toon in zijn stem zijn vriendelijk en uitnodigend als Hij met Zacheus een afspraak maakt. Jezus haalt Zacheus uit zijn geïsoleerde positie.

Wat een ervaring voor deze door het volk verachte Zacheus! En het volk mort. Het kan zo moeilijk de houding en tegemoet treding van Jezus begrijpen, die zo radicaal en zo concreet voorleeft dat Gods liefde niemand uitsluit.

Het verhaal vertelt ons niets over wat er in het huis van Zacheus is gezegd en gedaan. Het geeft ons enkel de reacties, het effect.

Bij Zacheus is er een totale ommekeer: hij deelt zijn rijkdom met de armen en hij geeft viervoudig terug wat hij ooit onrechtmatig heeft gevraagd.

Zijn leven heeft een andere wending gekregen: hij bekommert zich om de armen en zijn beroep oefent hij uit op een eerlijke manier.

Maar het verhaal van Jezus en Zacheus is niet alleen het verhaal van de onverwachte ontmoeting, het is ook het verhaal van een weldadige, deugd doende ontmoeting met een hoofdletter O, die iets in beweging zet.

Voor ons een oproep om tijd te maken voor dit soort ontmoetingen. Misschien is dit wel één van de belangrijkste opdrachten in deze tijd van virtuele, oppervlakkige en haastige contacten. Om tijd en ruimte te scheppen voor ontmoetingen, waarin mensen elkaar zonder vooroordeel tegemoet treden.

Ontmoetingen waarin mensen vrijuit kunnen spreken over wat hen blij, verdrietig of angstig maakt. Ontmoetingen waarin mensen elkaar kunnen bevragen, waarin meningen gedeeld kunnen worden en daarover in gesprek te gaan, zonder elkaar te kwetsen of verwijten te maken. Ontmoetingen waarin fouten niet worden goedgepraat, maar waar plaats is voor vergeving en verzoening.

Ontmoetingen ook in deze dagen waar families samenkomen rond het graf van hun geliefden en mijmerend of zacht sprekend elkaar herinneringen vertellen - want een herinnering is ook een vorm van ontmoeten - en vertellen hoe ze omgaan met het gemis en wat zin geeft aan hun leven.

Ontmoetingen waarin mensen durven spreken over leven en dood, over wat ze geloven, over hun zekerheden en hun twijfels. Ontmoetingen van mens tot mens. Ontmoetingen waarin men elkaar ziet maar ook gezien wordt en hoort maar ook gehoord voelt.

Ontmoetingen zoals we hier samen zijn om Jezus' woord te beluisteren en om met elkaar straks het brood te delen. In zoveel ontmoetingen krijgt Gods liefde voor de mensen concreet vorm. En laten we het niet vergeten: voor een aangename, plezierige, weldadige ontmoeting mag er niemand uitgesloten worden. Amen